СИЛЛАБУС
2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі
«6В031- Әлеуметтану» білім беру бағдарламасы

Пәннің коды	Пәннің атауы	Студенттің өзіндік жұмысы (СӨЖ)	Сағат саны			Кредит саны	Студенттің оқытушы басшылығымен өзіндік жұмысы (СОӨЖ)
			Дәрістер (Д)	Практ. сабақтар (ПС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
IS 2204	Әлеуметтану тарихы	4	15	30		5	6

Курс туралы академиялық ақпарат					
Оқытудың түрі	**Курстың типі/сипаты**	**Дәріс түрлері**	**Практикалық сабақтардың түрлері**	**СӨЖ саны**	**Қорытынды бақылау түрі**
Онлайн/аралас	Міндетті/теориялық-әдістемелік	Проблемалық, практикалық-бағдарланған; дәріс-кеңес беру	Аралас семинар формасы (тесттер, шығармашылық жұмыстар, эссе)	6	Жазбаша (оқулық платформасы)

Дәріскер	Мамытканов Д.К.
e-mail	Darchan777@mail.ru
Телефондары	87772710525
Семинар	
e-mail	
Телефондары	

Курстың академиялық презентациясы		
Пәннің мақсаты	**Оқытудың күтілетін нәтижелері (ОН)** Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:	**ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)** (әрбір ОН-ге кемінде 2 индикатор)
студенттерде әлеуметтану тарихын ғылым ретінде қабылдау түсінігін қалыптастыру, әлеуметтанулық ой дамуының бағыттары мен негізгі мектептерді	ОН 1 құрылымдау сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру және оны практикада қолдану мүмкіндігі	жалпылайды қарым-қатынастың әртүрлі саласында жобалық зерттеу іс-әрекетін жүзеге асыруға, қоғамдық құнды білімді түрлендіруге, оны таныстыруға
		негіздейді қоғамдағы, оның ішінде кәсіби әлеуметтегі қақтығыстық жағдайларды шешу бағдарламаларын жасап шығаруға
	ОН 2 әлеуметтік ғылымның қызмет ету заңдылығының негізгі ұғымдарын түсіну	ЖИ 1.1 гносеология мен эпистемологияның негізгі мәселелерін сипаттау ЖИ 1.2 классикалық және қазіргі заманғы әлеуметтанудың негізгі ұғымдарын түсіндіру
	ОН 3 әлеуметтанулық қызметте әлеуметтану тарихының даму кезеңдерін жүйелі және салыстырмалы талдау әдістерін қолдану;	ЖИ 2.1 әлеуметтанудың тарихи дамуының маңызды кезеңдерін сипаттау

таныстыру .		ЖИ 2.2 әлеуметтік таным әдістерінің методологиясы мен арақатынас принциптерін қолдану
	ОН 4 теориялардың пайда болу процесі мен олардың түсініктемелерін талдау	ЖИ 3.1 негізгі әлеуметтанулық теориялардың негізгі ережелерін талдау ЖИ 3.2 табиғат пен қоғамның әлеуметтанулық тұжырымдамаларын сыни талдау және бағалау.
	ОН 5 қорытынды жасау қазақстандық қоғамдағы этикалық және құқықтық нормалар, қоғамдық, іскерлік, мәдени құндылықтар жүйесіне тең келетін түрлі қарым-қатынастағы әртүрлі жағдайларды сараптау	қорғайды әлеуметтік-этикалық құндылықтарын әлеуметтік-саясиси модуль пәндерінің негізгі білім жүйелеріндегі интеграциялық үрдістердің продуктісі ретінде түсіндіруге;
		саралайды қазақстандық қоғамда жаңарудағы әлеуметтік, саяси, мәдени, психологиялық институттардың мәнмәтінінде олардың рөлінің ерекшеліктеріне талдау жасай алу;
Пререквизиттер	Ұғымдардың концептуализациясына кіріспе	
Постреквизиттер	Әлеуметтанудағы әдістеме мен әдістер	
Әдебиет және ресурстар	Литературы: 1.Социология: история, теория, методология, практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2021. — 348 с. 2. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. "Социология: Уч.пособие". – Алматы: Эверо,2020. – 584с. 3. "Социология. Основы общей теории: учебник" / Под ред. Г.В. Осипов, Л.Н. Москвичев. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Норма, 2020. - 912 с. 3. Macionis J. Society: The Basics. Pearson, 2016. (Масионис Джей. Соушети: Зе Байзикс. Пэрсон, 2016.) 4. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. "Әлеуметтану теориясы". – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 с. 5.Добреньков В.И., (1939 -) История западной социологии (20-60-е гг. XX в.): учебник для студентов высших учебных заведений обучающихся по направлению 040201 "Социология" / В. И. Добреньков, Н. Г. Осипова ; Московский гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Социологический фак. Москва: Альма Матер: Академический проект, 2020. 6. Елсуков, Данилов. История социологии. Учебное пособие , Книжный дом: Учебное пособие для ВУЗов, 2022.- 576с интернет ресурсы: https://www.labirint.ru/authors/107883/ http://www.worldvaluessurvey.org	
Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. **Ғылым мен білімнің интеграциясы.** Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында,	

силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.
Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail Mustafina.Aigul@kaznu.kz.

МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар **МООС**-қа тіркелуі қажет. **МООС** модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ **МООС**-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі

Баға	**Баллдардың сандық баламасы**	**% мәндегі баллдар**	**Дәстүрлі жүйедегі баға**
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз

Бағалау әдістері

Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.
Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.
Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.

Формативті және жиынтық бағалау	**% мәндегі баллдар**
Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	25
Өзіндік жұмысы	25
Жобалық және шығармашылық қызметі	10
Қорытынды бақылау (емтихан)	40

ОҚУ КУРСЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КҮНТІЗБЕСІ (кестесі)

Апта / модуль	Тақырып атауы	Сағат саны	Ең жоғары балл

1	1 Дәріс Әлеуметтану тарихына кіріспе Әлеуметтанудың пәні мен міндеттері. Әлеуметтанудың ғылым ретінде пайда болуының алғышарттар	1	
	С. Позитивизм мектебі Позитивизм және Огюст Конт. Позитивизмнің әлеуметтанудың қалыптасуындағы рөлі С. Конттың «үш кезең заңы» және әлеуметтану ғылымының негізін қалаушы ретіндегі рөлі. Г.	2	
2	Д Г. Ағарту дәуірінің әлеуметтік-философиялық идеялары	1	
	С. Г. Гоббс, Локк және Руссо идеяларының әлеуметтануға әсері. Қоғамдық келісім теориясы.	2	
3	Әлеуметтік дарвинизм Д. Г. Спенсер: қоғам біртұтас организм ретінде	1	
	Спенсердің эволюциялық тұжырымдамасы	2	
4	Д Марксизм мектебі Карл Маркс және тарихи материализм. В.Паретоның әлеуметтану жүйесі	1	
	ПС Маркстың тарихи материализм теориясы және оның қазіргі қоғамға әсері. В.Паретоның әлеуметтанулық идеяларының маңызы	2	10
	СОӨЖ 1. СӨЖ 1 орындау бойынша кеңес беру		
5	Д. Француз социологиялық мектебі Социологизм мектебі Эмиль Дюркгейм және функционализм Э.Дюркгеймнің әлеуметтанушылық тұжырымдамасы	1	
	ПС Э. Дюркгеймнің әлеуметтік фактілер, аномия және ынтымақтастық концепциялары	2	10
	СӨЖ 1. Қазақстанда және Ресейде социологияның ғылыми мектептері мен зерттеу бағыттары. Әлеуметтік ілімдердің пайда болу тарихы кезеңдерң және қоғам туралы жаңа ғылым көзқарастардың бастауы		25
6	Неміс социологиялық мектебі Түсіндірмелі социология мектебі Макс Вебер және түсінікті әлеуметтану	1	
	Вебердің рационализация және билік түрлері (дәстүрлі, харизматикалық, рационалды-заңды) концепциялары, Іс әрекеттің түрлері Субективтік қадам	2	10
	СОӨЖ 2. СӨЖ 2 орындау бойынша кеңес беру		
7	Формалдық мектеп өкілдері Ф Теннис, Георге Зиммель және формальды әлеуметтану	1	
	Зиммельдің әлеуметтік өзара әрекеттесу және қала өмірінің ерекшеліктері туралы идеялары	2	10
	СӨЖ2 Зиммел, Теннис еңбектеріне талдау		
8	Чикаго мектебі және әлеуметтік экология	1	
	Чикаго мектебінің өкілдерінің әлеуметтануға қосқан үлесі.(Парк Р, Эрнст Берджесс, Л. Вирт, Нелс Андерсон У.А. Томаса Р.Д. Маккензи	2	10
	СОӨЖ 3 Аралық бақылау бойынша кеңес беру		25
Аралық бақылау			100
9	Структуралық функционализм Әлеуметтануда құрылымдық-функционалдық талдаудың өкілдері Р.Мертон Талкотт Парсонс және құрылымдық функционализм	1	
	Парсонстың жүйелік тәсілі және оның қоғамды талдаудағы маңызы. AGIL моделі және әлеуметтік жүйелер Парсонс Т. «Әлеуметтік әрекеттің құрылымы»	2	8
10	Символдық интеракционизм мектебі	1	
	Джордж Герберт Мид және Герберт Блумердің концепциялары.	2	8
11	Конфликтология мектебі және сыни әлеуметтану	1	
	Әлеуметтік қақтығыстар теориясы және сыни әлеуметтанудың негіздері.	2	8
	СӨЖ 3 орындау бойынша кеңес беру		
12	Әлеуметтік феноменология (А. Шюц) Этнометодология (Г. Гарфинкель)	1	
	Күнделікті өмірді субъективті тәжірибе	2	8
	СӨЖ 3 Қазақстандағы әлеуметтік жүйелерді, процестерін талдау		22

13	Структурализм және постструктурализм Постмодернизм және қазіргі теориялар Бауман, Бурдьё және Фуко К. Леви-Стросс идеялары	1	
	Д.. П.Бурдьенің әлеуметтік кеңістік теориясы	2	8
	СОӨЖ 5. СӨЖ 4 орындау бойынша кеңес беру		
14	Әлеуметтік алмасу теориясы (Дж. Хоманс, П. Блау) Желілік талдау мектебі	1	
	Феминистік социология Неомарксизм (А. Грамши, И. Валлерстайн)	2	8
	СӨЖ 4 Классикалық әлеуметтану және қазақстандық және рессейлік контекст		22
15	Жаһандық және жергілікті әлеуметтану перспективалары Жаһандық және қазақстандық әлеуметтану теорияларының салыстырмалы талдауы**.** Жаңа әлеуметтік ойлаудың Қазақстандағы ерекшеліктері	1	
	Жаһанданудың қоғамға әсері, әлеуметтанудың қазіргі заманғы бағыттары (мысалы, экологиялық әлеуметтану, гендерлік әлеуметтану) және олардың Қазақстандағы көрінісі. Қазақстандағы этникалық, экологиялық және гендерлік мәселелерді талдау.	2	8
	СОӨЖ 6. Емтихан сұрақтары бойынша консультация		
	АБ2		100

[Қысқартулар: ӨТС – өзін-өзі тексеру үшін сұрақтар; ТТ – типтік тапсырмалар; ЖТ – жеке тапсырмалар; БЖ – бақылау жұмысы; АБ – аралық бақылау.
Ескертулер:
- Д және ПС өткізу түрі: MS Team/ZOOM-да вебинар (10-15 минутқа бейнематериалдардың презентациясы, содан кейін оны талқылау/пікірталас түрінде бекіту/есептерді шешу/...)
- БЖ өткізу түрі: вебинар (бітіргеннен кейін студенттер жұмыстың скриншотын топ басшысына тапсырады, топ басшысы оларды оқытушыға жібереді) / Moodle ҚОЖ-да тест.
- Курстың барлық материалдарын (Д, ӨТС, ТТ, ЖТ және т.б.) сілтемеден қараңыз (Әдебиет және ресурстар, 6-тармақты қараңыз).
- Әр дедлайннан кейін келесі аптаның тапсырмалары ашылады.
- БЖ-ға арналған тапсырмаларды оқытушы вебинардың басында береді.]

Декан Б.Б.Мейрбаев

Оқыту және оқыту
Сапасы жөніндегі академиялық
комитеттің төрағасы А.Б.Алчимбаева

Кафедра меңгерушісі Г.С.Абдирайымова

Дәріскер Д.Қ. Мамытқанов

Пәні: Әлеуметтану тарихы

№	Критерийі	«Өте жақсы» 90–100%	«Жақсы» 70–89%	«Қанағаттанарлық» 50–69%	«Қанағаттанарлықсыз» 25–49%	«Өте төмен» 0–24%
1 сұрақ	**1 критерийі** – Әлеуметтану тарихының негізгі мектептері	Жауап толық, негізгі мектептер мен бағыттар (позитивизм,	Жауапта тақырыптың негізгі мектептері мен	Жауап толық емес, негізгі мектептер үстірт берілген, кейбір	Жауап көлемі аз, негізгі мектептер мен теориялар аталғанымен мазмұн	Жауап сұраққа сәйкес келмейді, теориялар

№	Критерийі	«Өте жақсы» 90–100%	«Жақсы» 70–89%	«Қанағаттанарлық» 50–69%	«Қанағаттанарлықсыз» 25–49%	«Өте төмен» 0–24%
	мен теориялары туралы білімін көрсету	органикалық мектеп, марксизм, құрылымдық функционализм және т.б.) жүйелі сипатталған. Терминдер мен ұғымдар дұрыс қолданылған, әдебиетке нақты сілтеме жасалған	бағыттары қамтылған, дәлелдер бар, бірақ қосымша әдебиеттер жеткіліксіз	терминдер дұрыс қолданылмаған	ашылмаған, әдебиет қолданылмаған	мен мектептер дұрыс көрсетілмеген
	2 критерийі – Әлеуметтану теорияларын тарихи кезеңдермен байланыстырып қолдану	Жауап тарихи кезеңдерге сәйкес теорияларды дұрыс қолдануды, олардың дамуы мен ықпалын жоғары деңгейде көрсетеді	Жауапта теорияларды тарихи кезеңдерге сәйкестендіру бар, бірақ толық емес	Жауапта теория мен тарих арасындағы байланыс әлсіз, нақты мысалдар жоқ	Жауапта теорияларды қолдану қателері көп, байланыс жасалмаған	Жауапта тарихи кезеңдермен байланыс мүлдем жоқ
	3 критерийі – Әлеуметтану тарихына қатысты заманауи талдау мен тұжырым жасау	Жауапта тарихи мектептерді қазіргі әлеуметтік құбылыстармен байланыстырып, сын тұрғысынан бағалау жасалған	Жауапта қазіргі әлеуметтік құбылыстармен байланыс бар, бірақ талдау толық емес	Жауапта тарихи мектептерге қысқаша сипаттама ғана берілген, заманауи байланыс жасалмаған	Жауап сыни талдауды қамтымайды, тек мазмұндау бар	Жауап толық сәйкес келмейді, сыни тұрғыдан талдау жоқ
2 сұрақ	**1 критерийі** – Негізгі әлеуметтанушылық идеяларды салыстыру және бағалау	Жауапта классикалық ойшылдар (О. Конт, К. Маркс, М. Вебер, Э. Дюркгейм, Г. Спенсер т.б.) көзқарастары	Жауапта ойшылдардың идеялары дұрыс берілген, бірақ салыстыру толық емес	Жауапта ойшылдардың идеялары қысқаша берілген, салыстыру үстірт	Жауапта ойшылдардың идеялары толық ашылмаған, салыстыру жоқ	Жауапта ойшылдардың идеялары қате берілген немесе мүлдем жоқ

№	Критерийі	«Өте жақсы» 90–100%	«Жақсы» 70–89%	«Қанағаттанарлық» 50–69%	«Қанағаттанарлықсыз» 25–49%	«Өте төмен» 0–24%
		салыстырылып, ұқсастықтары мен айырмашылықтары анық көрсетілген				
	2 критерийі – Әлеуметтанулық теорияларды талдау және қолдану шектеулерін көрсету	Жауап логикалық әрі дәлелді, теориялардың мүмкіндіктері мен шектеулері анық талданған	Жауапта теориялардың мүмкіндіктері мен шектеулері берілген, бірақ жеткілікті дәлелденбеген	Жауап тек сипаттамалық деңгейде, талдау әлсіз	Жауапта теориялардың қолданылу мүмкіндіктері нақты көрсетілмеген	Жауап сұраққа сәйкес келмейді, теориялар қате түсіндірілген
	3 критерийі – Әлеуметтану тарихын дамытудағы ұсыныстар мен қорытынды жасау	Жауапта теорияларды дамытуға қатысты негізделген ұсыныстар мен қорытындылар бар	Жауапта ұсыныстар бар, бірақ олар толық негізделмеген	Жауапта жалпы қорытындылар бар, бірақ ұсыныстар жеткіліксіз	Жауапта ұсыныстар мардымсыз, ғылыми негізсіз	Жауапта ұсыныс та, қорытынды да жоқ